

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

PHẠM VĂN THÀNH

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT
TẠI NHÀ HÁT CHÈO TỈNH BẮC GIANG**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ
VĂN HÓA
Khóa 7 (2017 – 2019)**

Hà Nội, 2019

**CÔNG TRÌNH NÀY ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THIỆN TẠI TRƯỜNG SƯ
PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS Trần Trí Trắc**

Phản biện 1: PGS.TS. Trần Đức Ngôn

Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam

Phản biện 2: GS.TS. Nguyễn Thị Phương Thảo
Trường Đại học Sư phạm nghệ thuật
Trung ương

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ tại trường
ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

Vào hồi: 10h20 ngày 16 tháng 08 năm 2019

*Có thể tìm hiểu luận văn tại: Thư viện Trường Đại học Sư phạm Nghệ
thuật Trung ương*

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Nhà hát Chèo Bắc Giang là một đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp duy nhất và là đơn vị hành chính sự nghiệp có thu của tỉnh Bắc Giang. Đây là một đơn vị nghệ thuật đã trải qua năm mươi chín năm hình thành và phát triển (tính từ năm 1959 đến 2018). Trên con đường xây dựng và hoàn thiện của Nhà hát, để thực hiện tốt những định hướng nghệ thuật đã đề ra, nguồn nhân lực của Nhà hát hiện nay gồm những con người say mê với công việc sáng tạo nghệ thuật, tinh thần đoàn kết luôn được các nghệ sĩ và cán bộ viên chức nêu cao và thực sự trở thành một khối vững chắc cùng nhau thực hiện tốt nhiệm vụ của đơn vị. Trong bối cảnh nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đã tạo ra những thách thức không nhỏ cho các tổ chức biểu diễn nghệ thuật, đặc biệt là tổ chức nghệ thuật truyền thống. Nghệ thuật truyền thống nói chung và Nhà hát Chèo Bắc Giang nói riêng gặp rất nhiều khó khăn... Quản lý hoạt động biểu diễn phát triển bền vững tại Nhà hát Chèo Bắc Giang cho phù hợp với xu thế của thời đại, đáp ứng được nhu cầu xã hội, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc đã trở thành câu hỏi cấp bách đối với cán bộ và nghệ sĩ của Nhà hát Chèo Bắc Giang hôm nay. Chính vì vậy học viên chọn đề tài: ***Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang*** làm luận văn thạc sỹ của mình cho chuyên ngành Quản lý văn hóa.

2. Lịch sử nghiên cứu

2.1. Các sách về quản lý văn hóa nghệ thuật

Cơ sở lý luận của quản lý văn hóa, tác giả Phan Văn Tú, Nxb Văn hóa Hà Nội 1994; *Lược sử quản lý văn hóa ở Việt Nam* – tác giả Hoàng Sơn Cường, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội 1998; *Mấy vấn đề lý luận và thực hiện xây dựng văn hóa ở nước ta hiện nay* của Hoàng Vinh, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội 1999; *Đại cương nghệ thuật sân khấu* của tác giả Trần Trí Trắc Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội 2009,..

2.2. Các Luận văn về quản lý văn hóa nghệ thuật

Công tác quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Cục Nghệ thuật biểu diễn của Phạm Phương Thủy, luận văn cao học, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, 2005; *Nghệ thuật biểu diễn của thủ đô Hà Nội, thực trạng và giải pháp* của Bùi Thuý Bình, luận văn cao học, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, 2009; *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại Nhà hát Chèo Ninh Bình* của Ninh Việt Triều, luận văn cao học, Trường Đại Học Sư Phạm Nghệ Thuật Trung ương, 2018; *Quản lý Nhà hát Chèo Quân Đội* của Hà Quang Hào, luận văn cao học, Trường Đại Học Sư Phạm Nghệ Thuật Trung ương 2018.

Nhìn chung các công trình nghiên cứu trên, đều có đề cập ít hoặc nhiều đến công tác quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật trên địa bàn tỉnh

ở các phương diện khác nhau thì vẫn chưa có công trình nghiên cứu nào mang tính toàn diện về thực trạng quản lý tại Nhà hát Chèo Bắc Giang.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở phân tích, đánh giá thực trạng, luận văn nhằm mục đích đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động biểu diễn tại Nhà hát Chèo Bắc Giang.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Hệ thống những vấn đề lý luận về quản lý văn hóa nghệ thuật.
- Giới thiệu tổng quan về Nhà hát Chèo Bắc Giang.
- Khảo sát, phân tích, đánh giá thực trạng quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang.
- Đề xuất một số giải pháp cụ thể nhằm góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện nay.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Công tác quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Không gian: Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang.
- Thời gian: Từ năm 2010 cho đến nay. (Thời điểm UBND tỉnh ban hành quyết định số 78/QĐ-UBND tỉnh về việc nâng cấp Đoàn thành Nhà hát Chèo Bắc Giang).

5. Phương pháp nghiên cứu

- *Phương pháp nghiên cứu tài liệu*: thu thập tài liệu trong sách, báo, luận văn, các văn bản pháp lý liên quan đến đề tài.
- *Phương pháp khảo sát thực tế*: phương pháp nghiên cứu thực tế về hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang từ 2010 đến nay.
- *Phương pháp phân tích tổng hợp*: phương pháp tổng hợp, hệ thống, phân tích, so sánh nhằm làm sáng tỏ những vấn đề nghiên cứu.
- *Phương pháp nghiên cứu liên ngành*: phương pháp nghiên cứu lý luận sân khấu, quản lý văn hóa và văn hóa học...

6. Những đóng góp của luận văn

Đây là công trình nghiên cứu khoa học đầu tiên về đánh giá thực trạng công tác quản lý, hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang và đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hiệu quả quản lý các hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang trong giai đoạn hiện nay.

Kết quả của luận văn sẽ là tài liệu tham khảo cho những người làm công tác quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật trên địa bàn tỉnh Bắc Giang và những ai quan tâm nghiên cứu tới Nhà hát Chèo Bắc Giang.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, nội dung chính của luận văn gồm 03 chương, cụ thể như sau:

Chương 1: Những vấn đề chung về quản lý hoạt động biểu diễn và tổng quan Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang

Chương 2: Thực trạng quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động biểu diễn tại Nhà hát Chèo tỉnh Bắc Giang hiện nay

Chương 1

NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN VÀ TỔNG QUAN NHÀ HÁT CHÈO TỈNH BẮC GIANG

1.1. Những vấn đề chung

1.1.1. Quản lý

Để hình thành nên hoạt động quản lý trước tiên cần có *chủ thể quản lý, đối tượng quản lý, mục đích quản lý*. Vì vậy, từ những quan niệm của các nhà khoa học chúng ta nhận thức rằng: *Quản lý là sự tác động có tổ chức, có mục đích của chủ thể quản lý lên đối tượng và khách thể quản lý nhằm sử dụng có hiệu quả nhất các nguồn lực, để đạt được mục tiêu đặt ra trong điều kiện môi trường luôn biến động*.

1.1.2. Quản lý nhà nước

Quản lý nhà nước là một dạng quản lý xã hội đặc biệt, mang tính quyền lực nhà nước và sử dụng pháp luật nhà nước để điều chỉnh hành vi hoạt động của con người trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội do các cơ quan trong bộ máy nhà nước thực hiện nhằm thỏa mãn nhu cầu hợp pháp của con người, duy trì sự ổn định và phát triển của xã hội.

1.1.3. Quản lý nhà nước về văn hóa

Quản lý nhà nước về văn hóa thể hiện quyền lực của nhà nước trong quá trình xây dựng, phát triển sự nghiệp văn hóa cũng như đảm bảo mục tiêu chung của nhà nước. Trong quá trình quản lý về văn hóa, nhà nước ta luôn quán triệt tinh thần: văn hoá thuộc về nhân dân, mọi người đều có quyền hưởng thụ văn hóa và có nghĩa vụ đóng góp bảo vệ văn hóa dân tộc. Quản lý văn hóa ngoài việc thực hiện bằng bộ máy quản lý nhà nước thì phải khuyến khích các hình thức tự quản của nhân dân.

1.1.4. Quản lý nghệ thuật biểu diễn

Nghệ thuật biểu diễn: Là những hình thức nghệ thuật: diễn viên chèo, diễn viên tuồng, diễn viên hài, diễn viên múa, nhạc sĩ, ca sĩ, nghệ sĩ xiếc, ảo thuật... Nghệ thuật biểu diễn cũng được hỗ trợ bởi các nhân viên trong các lĩnh vực có liên quan như: sáng tác, biên đạo múa, ánh sáng sân khấu, kỹ thuật âm thanh...

Quản lý nghệ thuật biểu diễn là một quá trình tác động có định hướng, có tổ chức của bộ máy quản lý nhà nước về nghệ thuật biểu diễn tới đội ngũ

nghệ sĩ, công chúng và các cơ quan sản xuất, phổ biến tác phẩm để nghệ thuật biểu diễn phát triển tới mục tiêu đã định.

1.1.5. Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật

Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật chính là áp dụng các chính sách của nhà nước đối với đối tượng biểu diễn nghệ thuật cụ thể lên các loại hình nghệ thuật biểu diễn. Đây là một quá trình tổng hợp quản lý của nhà nước nhằm tác động chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật để điều chỉnh, hoàn thiện hoạt động biểu diễn nghệ thuật, nhằm mục tiêu phát triển nghệ thuật biểu diễn thông qua những nhiệm vụ và mục đích cụ thể.

1.1.6. Hàng hóa

Từ những tác phẩm kinh điển của Mac-Anghen-Lênin và của các nhà chính trị-kinh tế học chúng ta nhận thức được rằng: Hàng hóa là một vật phẩm được con người lao động sản xuất ra không phải để cho mình dùng mà là để bán với mục đích thu lợi nhuận cao.

1.1.7. Quản lý hoạt động của nhà Hát Chèo Bắc Giang

Nhà hát là một đơn vị gồm những nghệ sĩ với các chức năng sáng tạo nghệ thuật và phục vụ sáng tạo nghệ thuật mang tính đặc thù của loại hình, như nghệ sĩ biểu diễn, phòng nghệ thuật, phòng trang phục, phòng tập, phòng lãnh đạo... Nghĩa là ở đó có Ban Giám Đốc, Đoàn nghệ thuật, Phòng Tổ chức Hành chính tổng hợp, Phòng Tuyên truyền quảng cáo, Phòng Nghệ thuật, Phòng Đào tạo... Với chức năng sáng tạo, biểu diễn, nghiên cứu, đào tạo, bảo tồn...

1.1.8. Nội dung quản lý hoạt động biểu diễn của nhà hát

- Công tác lập kế hoạch, ban hành và tổ chức thực hiện văn bản
- Công tác quản lý nguồn lực của Nhà hát
 - + Quản lý nguồn nhân lực
 - + Quản lý cơ sở vật chất
 - + Nguồn lực tài chính
- Quản lý hoạt động chuyên môn của Nhà hát
- Công tác kiểm tra, thi đua khen thưởng
- Phương thức quản lý Nhà hát

1.2. Tổng quan Nhà hát Chèo Bắc Giang

Nhà hát Chèo Bắc Giang hôm nay được sinh ra bởi đoàn Nghệ thuật Chèo Sông Thương tỉnh Bắc Giang năm 1959. Buổi đầu, bộ máy của Đoàn chỉ có 30 người, bao gồm diễn viên, nhạc công và cả hành chính, kỹ thuật.

Tháng 7/2010, tỉnh Bắc Giang ban hành quyết định nâng cấp Đoàn nghệ thuật Chèo Bắc Giang thành Nhà hát Chèo Bắc Giang. Về cơ cấu bộ máy tổ chức nhà nước hiện nay của Nhà hát gồm 60 người và được bố trí thành các bộ phận cụ thể như sau:

- * Ban Giám đốc Nhà hát:

1. Nghệ sĩ Ưu tú Tạ Quang Lãm - Giám đốc Nhà hát chịu trách nhiệm chỉ đạo nghệ thuật và lãnh đạo chung
2. Phạm Hoàng Thăng - Phó giám đốc
3. Đặng Tiến Mạnh - Phó giám đốc

* Các đơn vị trực thuộc Nhà hát: Gồm 02 đoàn nghệ thuật (Đoàn nghệ thuật Chèo và Đoàn nghệ thuật Ca múa nhạc); 02 phòng quản lý và nghiệp vụ chuyên môn (Phòng Tổ chức hành chính tổng hợp và Phòng Nghệ thuật); 03 đội (Đội diễn viên, đội Nhạc công, đội Kỹ thuật sân khấu).

Từ khi thành lập đến nay, Nhà hát Chèo Bắc Giang dàn dựng được trên 130 vở diễn và 15 trích đoạn, chương trình ca múa nhạc dân gian, đã biểu diễn phục vụ nhân dân trong và ngoài tỉnh hơn 7.000 buổi biểu diễn với trên 2,5 triệu lượng người xem.

Hơn nửa thế kỷ qua, Nhà hát Chèo Bắc Giang vẫn không ngừng đổi mới sáng tạo, sân khấu truyền thống tinh và có đội ngũ diễn viên, tài năng: Quỳnh Mai, Thanh Hương, Hồng Liên, Thanh Huyền, Anh Tuấn, Xuân Hải, Hà Quân...

Bề dày thành tích của Nhà hát Chèo Bắc Giang còn được thể hiện qua: Huân chương độc lập hạng Nhì, Huân chương Lao động hạng Ba, 03 Bằng khen của Chính phủ, 01 Bằng khen của Chủ tịch nước, 10 Bằng khen của Bộ, 05 Bằng khen của Hội sân Khẩu Việt Nam, 01 Bằng khen của Bộ khoa học Công Nghệ (tham gia tích cực chợ Công Nghệ và thiết bị Việt Nam ASEAN+3) và nhiều thành tích khác; giành 10 HCV, 30 HCB và nhiều bằng khen, giấy khen tại các kỳ hội diễn sân khấu chuyên nghiệp toàn quốc. Được Nhà nước phong tặng 01 Nghệ sĩ nhân dân, 07 Nghệ sĩ ưu tú.

1.3. Vai trò quản lý đối với Nhà hát Chèo Bắc Giang

Vai trò quản lý hoạt động nhà hát là quản lý mọi mặt từ khâu nhân sự, tài chính, marketing, xây dựng chương trình kịch bản, nội dung, tổ chức tập luyện, lập kế hoạch định kỳ, và kiểm tra, thanh tra, khen thưởng, kỷ luật... Trong một đơn vị nghệ thuật một cách toàn diện.

trong những năm gần đây, mọi hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang đều được Nhà nước, Bộ VH-TT&DL, Cục NTBD, UBND tỉnh, Sở VH-TT&DL khuyến khích phát triển. Từ việc đầu tư cơ sở vật chất về tài chính, cơ sở hạ tầng, nguồn nhân lực,... đã giúp cho những bước tiến mới tạo sự phát triển Nhà hát.

Tỉnh Bắc Giang có các chính sách cụ thể đối với việc xây dựng đồng bộ cơ sở kỹ thuật phục vụ cho luyện tập và biểu diễn nghệ thuật. Tạo điều kiện cho các nghệ sĩ được làm việc sáng tạo trong môi trường chuyên nghiệp nhất. Sở VH-TT&DL cùng với Ban giám đốc nhà hát đã chú trọng việc đào tạo tài năng trẻ để phát triển thêm đội ngũ nghệ sĩ và sự lớn mạnh của nhà hát.

Qua đó, chúng ta có thể thấy vai trò quản lý của nhà nước, của các cấp các ngành với hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang vô cùng quan trọng. Đó vừa là quá trình trực tiếp lập kế hoạch, sắp xếp phân công tổ chức, xây dựng các nguồn lực đảm bảo lãnh đạo điều hành và kiểm tra các hoạt động của nhà hát, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động biểu diễn của nhà hát phát triển, đạt được mục đích đề ra, đem lại hiệu quả cao về xã hội và kinh tế, trong điều kiện môi trường bên ngoài luôn biến động.

Tiểu kết

Trong bối cảnh toàn cầu hoá hiện nay, nước ta đang có xu thế mở rộng giao lưu hội nhập quốc tế mạnh mẽ, nghệ thuật biểu diễn được nhìn nhận là vấn đề nhạy cảm của đời sống xã hội, luôn có những bước tiến mới về kinh tế, văn hóa, xã hội. Chính vì thế, nhu cầu hưởng thụ văn hóa ngày càng phát triển. Trước tình hình đó, cần phải có sự tăng cường công tác quản lý văn hóa, nghệ thuật biểu diễn trên địa bàn tỉnh nói chung và quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo nói riêng nhằm nâng cao chất lượng các tác phẩm nghệ thuật đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa của người dân trong và ngoài tỉnh, khái niệm về quản lý văn hóa cũng như cái nhìn tổng quan về Nhà hát Chèo đã tạo kiến thức nền tảng ban đầu để người viết dễ dàng đi vào nghiên cứu sâu hơn nữa về thực trạng của tình hình quản lý hoạt động biểu diễn tại Nhà hát Chèo Bắc Giang trong giai đoạn hiện nay.

Chương 2

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN TẠI NHÀ HÁT CHÈO TỈNH BẮC GIANG

2.1. Chủ thể và cơ chế quản lý

2.1.1. Chủ thể quản lý

2.1.1.1. Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch – Cục Nghệ thuật Biểu diễn

Bộ VHTT&DL chỉ đạo trên các mặt: quy hoạch, kế hoạch chiến lược phát triển đơn vị nghệ thuật, định hướng sáng tác, tổ chức hội diễn nghệ thuật chuyên nghiệp, đào tạo bồi dưỡng nâng cao trình độ nghệ sỹ, tôn vinh danh hiệu nghệ sỹ, xếp hạng đơn vị nghệ thuật, giao lưu hợp tác quốc tế các hoạt động nghệ thuật, chính sách đãi ngộ vật chất và tinh thần đối với nghệ sỹ và sản phẩm nghệ thuật, chính sách thực hiện chủ trương xã hội hóa hoạt động nghệ thuật, chính sách sở hữu trí tuệ về nghệ thuật, chính sách tài chính...

Cục NTBD thừa lệnh của BVHTT&DL có chức năng hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ cho Nhà hát Chèo Bắc Giang trong công tác biểu diễn nghệ thuật, thẩm định, kiểm tra đánh giá về hình thức cũng như nội dung tư tưởng, nghệ thuật của các chương trình. Chỉ đạo nhà

hát thực hiện những nghị định, thông tư của chính phủ, của Bộ VH TT & DL.

2.1.1.2. UBND tỉnh – Sở VH TT & DL Bắc Giang

UBND tỉnh và Sở VH TT & DL chỉ đạo trên các mặt: quy hoạch, kế hoạch phát triển đơn vị nghệ thuật, những chủ trương đường lối phát triển về mọi mặt cho Nhà hát Chèo Bắc Giang như: biểu diễn nghệ thuật, tài chính, tổ chức cán bộ, đào tạo, đối ngoại, công tác Đảng, đoàn thể. Thông qua kịch bản, thẩm định về chất lượng nghệ thuật của các chương trình nghệ thuật, các vở diễn để cấp giấy phép công diễn.

2.1.1.3. Nhà hát Chèo Bắc Giang

- *Giám đốc Nhà hát:* Là người lãnh đạo cao nhất do chủ tịch UBND tỉnh bổ nhiệm.

Giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang là người chủ tài khoản, chịu trách nhiệm toàn bộ về việc thu, chi tài chính, sử dụng nguồn ngân sách do Nhà nước cấp hằng năm và nguồn thu từ các hoạt động khác của nhà hát theo đúng quy định của nhà nước.

Giám đốc là người lãnh đạo cao nhất về mặt chính quyền, kiêm bí thư Chi bộ Nhà hát Chèo Bắc Giang. Vì vậy, có thể nói chủ thể quản lý có trách nhiệm cao nhất chính là giám đốc nhà hát, quản lý chung tổng thể và chi tiết từng phòng ban, bộ phận, thành viên của Nhà hát Chèo Bắc Giang.

Giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang chịu trách nhiệm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ công nhân viên chức và người lao động theo quy định hiện hành của Nhà nước.

Giám đốc chịu trách nhiệm xây dựng nội dung, kế hoạch, chương trình biểu diễn nghệ thuật, tổ chức, chỉ đạo thực hiện các chương trình, kế hoạch hoạt động biểu diễn của Nhà hát theo đúng chủ trương của UBND tỉnh và Sở VH TT & DL Bắc Giang.

Phân công, công việc cho phó giám đốc, thực hiện triển khai kế hoạch xuống các phòng ban, đoàn chuyên môn.

- *Phó giám đốc*

Là người được giám đốc nhà hát đề nghị Sở VH TT & DL Bắc Giang bổ nhiệm theo cơ cấu tổ chức của Nhà hát. Là người giúp việc cho giám đốc về công tác tổ chức hành chính.

Giúp giám đốc thực hiện công tác quản lý, quán xuyến, đôn đốc, kiểm tra, giám sát mọi hoạt động về tổ chức hành chính của các phòng, đoàn các công tác như: quản lý cán bộ, viên chức, công chức, người lao động, công tác chi tiêu ngân sách, mọi chế độ chính sách với người lao động, xây dựng kế hoạch, quy chế hoạt động của Nhà hát Chèo Bắc Giang nói chung, các phòng, đoàn cũng như công tác đối nội đối ngoại, quy hoạch cán bộ, bồi dưỡng, khen thưởng, kỷ luật.

Ngoài ra còn giúp giám đốc triển khai thực hiện các công văn, văn bản của các ban ngành liên quan tới hoạt động của Nhà hát Chèo Bắc Giang, sau khi đã báo cáo và được giám đốc thông qua. Phó giám đốc triển khai kế hoạch, giám sát công tác quản lý xuống các trường phòng, đoàn từ đó tới các thành viên để phát huy tối đa mọi mặt trong công tác tổ chức hành chính, là chỗ dựa vững chắc thúc đẩy các đoàn chuyên môn phát huy tốt trình độ, sự sáng tạo để tạo ra những tác phẩm nghệ thuật chất lượng. Như vậy, phó giám đốc tổ chức hành chính chịu sự quản lý trực tiếp của giám đốc, là khách thể quản lý đối với giám đốc nhưng lại là chủ thể quản lý đối với các phòng, đoàn về công tác tổ chức hành chính.

- Các đoàn nghệ thuật

Được sự đồng ý của Sở VH TT & DL Bắc Giang, Ban giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang bổ nhiệm trưởng đoàn, phó đoàn làm công tác quản lý hoạt động chuyên môn và chỉ đạo giám sát các thành viên trực thuộc của đoàn, thực hiện những quy định của nhà hát đề ra.

Trưởng đoàn chịu trách nhiệm về mọi hoạt động của đoàn, chịu sự chỉ đạo, chủ trương, đường lối từ ban giám đốc, chịu trách nhiệm về chuyên môn. Kế hoạch được trưởng đoàn giao từng thành viên trong đoàn như: kế hoạch luyện tập, chương trình, tiết mục, nội dung, chất lượng, thành viên tham gia... Các thành viên trong đoàn chịu sự chỉ đạo của trưởng đoàn.

Ngoài ra, trưởng đoàn còn kiểm tra, tổng hợp, báo cáo tình hình hoạt động của đoàn mình cho giám đốc theo định kì, tiếp nhận những ý kiến, đề xuất, kiến nghị, tâm tư nguyện vọng của tập thể đoàn với cấp trên, xin ý kiến chỉ đạo giải quyết của ban giám đốc.

- Các phòng, ban

Các trường phòng là người chịu trách nhiệm trước ban giám đốc về các hoạt động liên quan đến công việc chức năng, nhiệm vụ của phòng mình phụ trách.

Dưới các trường phòng là phó phòng giúp việc cho trường phòng khi được yêu cầu. Dưới phó phòng là các nhân viên, đối tượng thực hiện nhiệm vụ do trường phòng chỉ đạo, giao phó.

Trường phòng có trách nhiệm triển khai kế hoạch, chỉ đạo giám sát, kiểm tra tiến độ, chất lượng công việc chi tiết xuống từng thành viên trong phòng tổng hợp, báo cáo, trình giám đốc xem xét, giải quyết, đề ra phương hướng thực hiện trong thời gian tiếp theo.

Trường các phòng ban đóng vai trò là khách thể quản lý đối với ban giám đốc nhưng lại là chủ thể quản lý đối với các thành viên thuộc quyền quản lý của mình.

Toàn bộ cán bộ viên chức, nghệ sỹ Nhà hát Chèo Bắc Giang đều đóng vai trò là khách thể quản lý dưới sự lãnh đạo của ban giám đốc mà giám đốc là người chỉ đạo cao nhất trong toàn bộ hoạt động của nhà hát.

2.1.2. Cơ chế phối hợp quản lý

Nhà hát Chèo Bắc Giang chịu sự quản lý trực tiếp của Sở VH TT & DL sự hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của Cục NTBD thuộc Bộ VH TT & DL.

Cơ chế quản lý của Nhà hát Chèo Bắc Giang thực hiện theo hệ thống quản lý ngành dọc, có sự phân cấp quản lý: Bộ là cơ quan chủ quản cao nhất; Cục NTBD chịu trách nhiệm hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ cho nhà hát; Sở VH TT & DL là đơn vị quản lý trực tiếp mọi hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Nhà hát Chèo Bắc Giang.

Ngoài ra Nhà hát còn chịu sự quản lý của UBND tỉnh Bắc Giang về các mặt liên quan khác như: nhân lực, tài chính, giao lưu hợp tác, thi đua khen thưởng, công tác Đảng, Công đoàn, đoàn thanh niên.

Nhà hát Chèo Bắc Giang là đơn vị biểu diễn nghệ thuật công lập, vai trò của tổ chức Đảng là rất cần thiết, Đảng ủy nhà hát hoạt động dưới sự chỉ đạo của ban cán sự Đảng bộ Sở VH TT & DL có nhiệm vụ tổ chức chỉ đạo mọi hoạt động của tổ chức Công đoàn, đoàn thanh niên. Ngoài ra Chi ủy Nhà hát còn thực hiện việc chỉ đạo giám sát ban giám đốc nhà hát thực hiện những đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước trong hoạt động biểu diễn nghệ thuật truyền thống của nhà hát và mọi công tác khác.

2.2. Nội dung quản lý của Nhà hát Chèo Bắc Giang

Tháng 4/2013 giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang đã ban hành quy chế tổ chức hoạt động của Nhà hát các đội, cho đến toàn thể cán bộ, nhân viên, diễn viên, nghệ sỹ của Nhà hát Chèo Bắc Giang phải tuân thủ thực hiện tốt. Nó đã quy định trách nhiệm quan hệ của Nhà hát Chèo với cấp trên, giữa Giám đốc, chi bộ Nhà hát Chèo với toàn thể các phòng, đội và công nhân viên, nghệ sỹ của Nhà hát Chèo. Quy chế cũng quy định cụ thể trách nhiệm của Giám đốc, cán bộ, viên chức, nhân viên hợp đồng và những nguyên tắc cho những vấn đề cần được báo cáo, công khai minh bạch; những vấn đề về công tác kiểm tra, thanh tra. Quy chế đó cũng đã quy định cả về quyền hạn lề lối làm việc của các phòng, các đội và quy định về chế độ giao ban, báo cáo, đại hội công nhân viên chức...

Nhà hát Chèo Bắc Giang có hai nội dung quản lý: quản lý hoạt động nghệ thuật và quản lý hành chính quản trị. Hai nội dung này luôn luôn quan hệ thống nhất biện chứng hỗ trợ nhau, tác động lẫn nhau. Ở luận văn này học viên hướng tới chủ yếu là nội dung quản lý hoạt động nghệ thuật và lấy hoạt động biểu diễn nghệ thuật làm trung tâm. Nội dung này chủ yếu là:

** Chỉ tiêu biên chế của Nhà hát Chèo Bắc Giang*

Căn cứ Quyết định số 791/QĐ-SVHTT&DL ngày 28/12/2018 của Sở VHTT&DL về việc chỉ tiêu biên chế hành chính, sự nghiệp năm 2019; Quyết định số 860/QĐ-UBND ngày 28/12/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh về việc giao chỉ tiêu biên chế hành chính sự nghiệp năm 2019. Theo đó, Nhà hát được giao 49 chỉ tiêu biên chế sự nghiệp, 01 lao động hợp đồng theo Nghị định 68/2000/NĐ-CP; 10 lao động hợp đồng đặc thù [PL3, tr.124]

- *Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ*

Trên đại học: 01/48 người (đạt 2,0%)

Đại học: 42/48 biên chế, chiếm tỷ lệ: (đạt 87,5%)

Cao đẳng: 02/48 biên chế, chiếm tỷ lệ: (đạt 4,1%)

Trung cấp: 03/48 biên chế, chiếm tỷ lệ: (đạt 6,2%)

- *Trình độ lý luận chính trị:*

Trung cấp: 06/48 biên chế, chiếm tỷ lệ: (đạt 12,5%)

2.2.1. Xây dựng vở diễn

Việc xây dựng vở diễn được hình thành từ các mục tiêu như: Đơn đặt hàng của các cơ quan, tổ chức Nhà nước theo chủ đề hoặc những ngày lễ lớn trong năm, hoạt động thường niên của Sở VHTT&DL Bắc Giang, tham gia các liên hoan, hội diễn sân khấu, cam kết của Ban Giám đốc với cơ quan chủ quản, nhu cầu của thị trường hoặc kế hoạch năm của Nhà hát.

Với quy trình quản lý chặt chẽ lĩnh vực công tác này, thời gian qua Nhà hát Chèo Bắc Giang đã gặt hái được nhiều thành công. Kịch bản rất đa dạng, từ những sáng tác trong và ngoài tỉnh, hay kịch bản chuyển thể từ tác phẩm văn học, kịch bản thơ, hài kịch.

2.2.2. xây dựng các chương trình biểu diễn

Nhà hát Chèo Bắc Giang đã dàn dựng hầu hết các vở chèo cổ truyền thống, giữ gìn vốn quý mang tính đặc thù của nghề nghiệp. Bên cạnh đó, Nhà hát đã xây dựng nhiều vở về đề tài lịch sử, đề tài hiện đại, phản ánh thiết thực đời sống xã hội hiện đại. Nhà hát Chèo Bắc Giang đã phục vụ nhiều chương trình biểu diễn nghệ thuật trong các dịp lễ hội. Trong những năm 2011-2016 trở lại đây, Nhà hát Chèo Bắc Giang đã xây dựng nhiều vở Chèo trong đó nổi bật là vở: *Hoàng Tử và Sơn Nữ*, hoàn thành kế hoạch tham gia Cuộc thi Nghệ thuật Chèo chuyên nghiệp toàn quốc năm 2016. Tiết mục đạt chất lượng nghệ thuật cao và giành 01 huy chương vàng, 04 huy chương bạc cá nhân.

2.2.3. Phát triển khán giả

Trong ba thành phần cơ bản của nghệ thuật sân khấu chúng ta không thể không nhắc tới khán giả. Khi đã có vở diễn rồi, nhưng không có công chúng đến xem, thì việc sáng tạo của tập thể những người làm sân khấu trở nên vô nghĩa... Sân khấu và khán giả là hai mặt liên quan hữu cơ của một kết cấu - sáng tạo và hưởng thụ. Như vậy có thể thấy rằng *khán giả* là thành

phần vô cùng quan trọng, nó quyết định sự thành công hay thất bại cho mỗi tác phẩm sân khấu nói riêng và quyết định cả sự tồn tại của một nền sân khấu nói chung. Do vậy, thưởng thức nghệ thuật của khán giả phụ thuộc vào từng đối tượng và trình độ học vấn, lý tưởng thẩm mỹ và thị hiếu thẩm mỹ của khán giả.

Chính vì thế, nghệ thuật sân khấu không được và không thể tách rời với khán giả. Nhưng muốn nghệ thuật sân khấu được khán giả đón nhận và có thể tồn tại trong lòng khán giả thì chúng ta cần có những kịch bản hay, diễn viên giỏi và người đạo diễn tài ba.

2.2.4. Xây dựng kế hoạch hoạt động nghệ thuật

Là một đơn vị biểu diễn nghệ thuật, nên kế hoạch hoạt động toàn cơ quan sẽ dựa vào kế hoạch biểu diễn chung của các đoàn nghệ thuật. Ngoài việc các đoàn nghệ thuật của Nhà hát sẽ lên kế hoạch luyện tập cho từng chương trình, tiết mục theo từng quý và hoàn thành kế hoạch cả năm do nhà hát đề ra, thì các phòng ban liên quan phục vụ cho công tác biểu diễn nghệ thuật sẽ đồng bộ tổ chức thực hiện các chức năng của mình sao cho các đoàn chuyên môn hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ biểu diễn.

2.2.5. Xây dựng các hoạt động chuyên đề

Hàng năm theo định kì, ban giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang thường xuyên tổ chức các cuộc họp như: hội nghị tổng kết cuối năm, hội nghị công nhân viên chức, họp giao ban hay các cuộc họp chuyên đề... đây là những cuộc họp chính của Nhà hát Chèo Bắc Giang nhằm tổng kết việc thực hiện kế hoạch, hoạt động chung của nhà hát hàng kì hay cả năm. Sau khi họp, có báo cáo tổng kết của từng phòng, từng đoàn tổng hợp lại và nộp về ban giám đốc.

2.2.6. Xây dựng các thể chế quản lý văn hóa

Đối với hoạt động của bất kỳ cơ quan, tổ chức nhà nước nào cũng đều phải xây dựng, thực hiện quy chế, quy định cho từng bộ phận, phòng ban, đó là yếu tố không thể thiếu trong công tác quản lý một tổ chức hay một đơn vị, là nền tảng vững chắc cho sự phát triển đi lên của tổ chức. Xây dựng quy chế làm việc tại Nhà hát là quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm của từng bộ phận, phòng ban đến từng thành viên, từ giám đốc đến nhân viên.

2.2.7. Xây dựng văn bản quản lý

Là đơn vị sự nghiệp công lập, biểu diễn nghệ thuật, Nhà hát Chèo Bắc Giang thường xuyên tiếp nhận các văn bản pháp quy, thông tư, quyết định của Cục NTBD, UBND tỉnh, thành phố, Sở VH TT & DL tỉnh Bắc Giang, các ban ngành liên quan. Ban giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang chỉ đạo triển khai thực hiện những nội dung yêu cầu mà văn bản đưa ra.

Các văn bản được xây dựng đúng chủ trương chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước, thể hiện quyền lợi, trách nhiệm, nghĩa vụ của

Nhà hát Chèo Bắc Giang, từng bộ phận, phòng ban, các cá nhân trong cơ quan như: các văn bản, quy chế của nhà hát, các quyết định tuyển dụng lao động, lên lương, khen thưởng, kỉ luật, hợp đồng biểu diễn nghệ thuật, các quyết định về nhân sự, tài chính, các văn bản về luật lao động quy chế biểu diễn nghệ thuật chuyên nghiệp, các văn bản liên quan đến các tổ chức: công đoàn, đoàn thanh niên.

2.2.8. Xây dựng công tác kiểm tra, thanh tra

Trong công tác tổ chức Nhà hát Chèo, lĩnh vực chịu sự kiểm tra đánh giá, giám sát nhiều nhất chính là đội ngũ nghệ sĩ, diễn viên và nhạc công. Những người trực tiếp tham gia hoạt động biểu diễn nghệ thuật, cán bộ quản lý cấp trên của họ chính là đội trưởng, phó trưởng đoàn, trưởng đoàn và ban giám đốc của Nhà hát.

2.3. Đánh giá chung

2.3.1. Ưu điểm

Thành tựu Nhà hát Chèo Bắc Giang đã đạt được trong công tác quản lý hoạt động biểu diễn như sau:

Đã tiếp nối truyền thống quản lý qua các thời kỳ để Nhà hát Chèo Bắc Giang ngày càng phát triển. Hiện nay, Nhà hát Chèo đã có nguồn lực cán bộ, diễn viên, nghệ sĩ lên đến 60 người được đào tạo chính quy chuyên nghiệp với 01 NSND, 07NSUT.

Hàng năm đều hoàn thành vượt chỉ tiêu và kế hoạch đề ra về dàn dựng vở, trích đoạn và tổ chức biểu diễn.

Thời kỳ nào cũng có những vở diễn gây tiếng vang, nổi danh thương hiệu Nhà hát Chèo, đạt được nhiều huy chương Vàng, huy chương Bạc, khi tham gia hội diễn.

Nhà hát Chèo Bắc Giang đã cho ra đời hàng loạt vở diễn nhằm giáo dục truyền thống, lối sống lành mạnh, phê phán lối sống xa hoa, truy lạc, lối làm ăn chộp giật, không phù hợp với thuần phong mỹ tục của dân tộc.

Đẩy mạnh cải cách hành chính và trách nhiệm của đội ngũ cán bộ công chức, viên chức của Nhà hát Chèo giai đoạn 2010 - 2018 trên 4 phương diện:

- + Thủ tục hành chính
- + Thẻ chế
- + Nâng cao đội ngũ cán bộ, viên chức, diễn viên
- + Quản lý tài chính công

Nguyên nhân những ưu điểm:

Từ những ngày đầu thành lập Ban lãnh đạo Nhà hát Chèo Bắc Giang đã rất chú trọng trong vấn đề quản lý hoạt động nghiên cứu sáng tác, cải biên, chuyển thể, dàn dựng các sản phẩm nghệ thuật truyền thống. Ban lãnh đạo nhà hát luôn chủ động tìm đến những kịch bản hay, những kịch bản tốt.

Điều này thể hiện kịch mục của nhà hát đa dạng, từ những vở chèo cổ đến trích đoạn ngắn.

Trong thời gian qua, tập thể lãnh đạo, cán bộ, viên chức, người lao động đơn vị luôn đón nhận được những tình cảm, sự quan tâm chỉ đạo sâu sát của UBND tỉnh Bắc Giang, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, sự ủng hộ tích cực của các ban, ngành liên quan. Đã thể hiện sự quan tâm của Nhà nước tới những người làm trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, góp phần khuyến khích các nghệ sĩ, diễn viên, nhạc công, nhạc sĩ yên tâm gắn bó hơn với nghề để sáng tác và cống hiến những tinh hoa văn hóa cho nhân loại, đồng thời góp phần bảo tồn, phát huy những giá trị di sản văn hóa dân tộc...

Hiện nay, với hơn 60 cán bộ, nghệ sĩ, diễn viên, người lao động của Nhà hát Chèo Bắc Giang – một lực lượng khá hùng hậu so với một số đơn vị nghệ thuật tỉnh khác.

Những năm gần đây, được sự quan tâm đầu tư của UBND tỉnh, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, cơ sở hạ tầng, kỹ thuật của Nhà hát Chèo đã được nâng lên, đáp ứng được yêu cầu hoạt động. Trụ sở đơn vị được nâng cấp khang trang; hội trường tập được đầu tư sửa chữa, phục vụ tốt cho hoạt động luyện tập cũng như tổng duyệt các chương trình nghệ thuật.

Ban giám đốc cùng các tổ chức đoàn thể của Nhà hát luôn phát huy tinh thần dân chủ, đoàn kết, thống nhất trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai thực hiện hiệu quả các hoạt động của Nhà hát.

Tất cả các cán bộ, viên chức, người lao động luôn nêu cao ý thức trách nhiệm, tinh thần sáng tạo, năng động, kịp thời khắc phục khó khăn.

Cán bộ, nhân viên, nghệ sĩ của Nhà hát Chèo Bắc Giang thông qua nhiều biện pháp chính sách tôn vinh, chế độ đãi ngộ đặc thù nghệ thuật, cho phép các Đoàn, Rạp chủ động tổ chức các chương trình biểu diễn xã hội hoá nhằm tăng thêm thu nhập cao đời sống. Với môi trường hoạt động thân thiện, chí tình như vậy đã tạo ra bầu không khí đoàn kết, thống nhất ý chí, tận tâm, say sưa với hoạt động nghệ thuật của Nhà hát Chèo Bắc Giang, 100% cán bộ, nhân viên, nghệ sĩ đều hoàn thành được nhiệm vụ lãnh đạo giao.

2.3.2. Những tồn tại

Hiện nay Nhà hát Chèo Bắc Giang duy trì hoạt động chủ yếu bằng kinh phí nhà nước cấp, chưa có sự đầu tư kinh phí từ các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân.

Vì vậy, có thể nói, số lượng khán giả yêu Chèo giờ đây không còn nhiều. Được sự quan tâm của Tỉnh, Sở VH TT & DL; từ những năm 1990 trở lại đây, Nhà hát Chèo Bắc Giang đã trực tiếp tuyển chọn và gửi đi đào tạo được 03 lớp nghệ sĩ, diễn viên Chèo tại Trường Đại học Sân khấu Điện ảnh Hà Nội, trường Trung cấp Văn hóa, Thể thao và Du

lịch Bắc Giang. Các nghệ sĩ, sau khi ra trường đều được tuyển dụng về Nhà hát Chèo Bắc Giang làm việc, nhưng do hoàn cảnh hoặc lý do nào đó họ đã bỏ Chèo để chuyển sang nghề khác. Vì vậy nhiều chương trình vở diễn lớn, hoặc đi hội diễn vẫn phải huy động cả nhân lực thuộc bộ phận ca múa nhạc.

Phòng nghệ thuật và đào tạo thiếu một số vị trí việc làm có chuyên môn đặc thù: biên kịch, họa sĩ, biên đạo múa. Đoàn ca múa nhạc, lực lượng diễn viên chuyên nghiệp còn thiếu; Chế độ đãi ngộ còn thấp, đời sống còn gặp nhiều khó khăn nên ảnh hưởng đến tư tưởng của một số nghệ sĩ Chèo.

Trang thiết bị cùng các phương tiện kỹ thuật phục vụ cho công tác trình diễn (xe, máy, âm thanh, ánh sáng...) thường xuyên bị hư hỏng vì cũ, lạc hậu. Đặc biệt, Nhà hát Chèo Bắc Giang còn rất lúng túng trong việc thực hiện định hướng và hoạt động xã hội hóa và hoạt động tự chủ của mình.

Nguyên nhân tồn tại:

Nguyên nhân của hạn chế về mặt tư duy: Nhà hát Chèo Bắc Giang thời gian qua cũng đã gặp phải rất nhiều khó khăn, hoạt động kém hiệu quả, số lượng khán giả giảm, doanh thu giảm, phần lớn là miễn phí... nhưng quản lý Nhà hát Chèo Bắc Giang chưa kịp có tư duy đổi mới, còn lúng túng chưa đưa ra những biện pháp hữu hiệu tìm hướng đi mới cho nhà hát phát triển hoạt động biểu diễn thích nghi với bối cảnh cơ chế thị trường định hướng Xã Hội Chủ Nghĩa. Chính sự chậm đổi mới tư duy này đã chi phối mạnh đến những hạn chế trong công tác xây dựng chương trình kịch mục, tổ chức biểu diễn và động viên tinh thần, vật chất cho cán bộ, nhân viên, nghệ sĩ của Nhà hát Chèo Bắc Giang.

Nguyên nhân của hạn chế về mặt xây dựng kịch phẩm cho Nhà hát Chèo Bắc Giang:

Hàng năm Hội Sân khấu Việt Nam vẫn tổ chức đều đặn các trại sáng tác kịch bản sân khấu, nhưng các nhà hát vẫn rơi vào tình trạng thiếu kịch bản hay, cho dù nhà hát nào cũng hàng chông kịch bản gửi đến. Và cũng không phải đến giờ vấn đề này mới được mang ra bàn thảo. Câu chuyện kịch bản và mối quan hệ với nhà hát đã được đề cập đến rất nhiều lần, được coi là chuyện thời sự của sân khấu trong nhiều năm nay.

Nguyên nhân của hạn chế về mặt tổ chức biểu diễn nghệ thuật truyền thống: công tác tổ chức biểu diễn còn mang tính thụ động, chủ quan, chưa xuất phát từ chỗ nắm bắt đầy đủ nhu cầu xem nghệ thuật truyền thống của mọi tầng lớp công chúng hiện thực và tiềm năng ở mọi thị trường. Nhà hát cũng chưa có kế hoạch phát triển hệ thống các

sản diễn lớn và các sản diễn mini, sản diễn thực nghiệm tại các Trung tâm Văn hoá tỉnh, thành phố, huyện vừa để đáp ứng nhu cầu thưởng thức của công chúng vừa để góp phần thúc đẩy, hỗ trợ giúp đỡ chuyên môn cho các hoạt động nghệ thuật không chuyên ở cơ sở. Cùng với đó những kế hoạch tổ chức các chương trình biểu diễn nhằm mục đích giáo dục thẩm mỹ, xây dựng thị hiếu sở thích tiên bộ cho nhân dân, nhất là lớp trẻ cũng chưa được đầy đủ. Kế hoạch tổ chức biểu diễn để có thể đạt được cả về mặt hiệu quả xã hội lẫn hiệu quả kinh tế còn hạn chế.

Nguyên nhân của hạn chế về mặt đào tạo, xây dựng đội ngũ nghệ sỹ: Thời gian qua, Nhà hát Chèo Bắc Giang đã quan tâm nhiều đến công tác tuyển lựa, đào tạo nâng cao, chính sách tôn vinh, chế độ đãi ngộ đặc thù cho các nghệ sỹ (tác giả, đạo diễn, diễn viên) của nhà hát song vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập đáng kể. Đó là việc chưa có biện pháp khích lệ, khai thác, phát huy, sử dụng những sáng tạo đổi mới của các nghệ sỹ trong nhà hát; chưa có kế hoạch, biện pháp để đào tạo những nghệ sỹ hàng đầu.

Nguyên nhân của hạn chế về cơ sở vật chất của Nhà hát Chèo Bắc Giang: Không chỉ Nhà hát Chèo Bắc Giang có cơ sở vật chất còn hạn chế mà hệ thống các nhà hát, rạp hát hiện có trên cả nước phần lớn đều chật hẹp, trong tình trạng xuống cấp nghiêm trọng, hầu như không đáp ứng được nhu cầu biểu diễn nghệ thuật chuyên nghiệp.

Nhà hát Chèo Bắc Giang có chức năng biểu diễn các loại hình nghệ thuật truyền thống, ca múa nhạc phù hợp với thị hiếu, tâm lý của tuổi trẻ, góp phần giáo dục thẩm mỹ, tư tưởng, đạo đức phong cách sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng. Tuy nhiên, cơ sở vật chất của nhà hát hiện nay đang gặp phải những vấn đề sau:

- + Cơ sở vật chất, kiến trúc của nhà hát xuống cấp.
- + Trang thiết bị lạc hậu... Kinh phí đầu tư nghệ thuật ngày một hạn hẹp ảnh hưởng tới chất lượng của các chương trình nghệ thuật.
- + Lương nghệ sỹ quá bất cập với nhu cầu đời sống ở Bắc Giang khiến các nghệ sỹ phải bươn chải mưu sinh, không còn toàn tâm toàn ý sáng tạo dẫn đến tình trạng thiếu vắng người tài.

Trước sự cạnh tranh khốc liệt với các làn sóng nghệ thuật ngoại nhập hấp dẫn, các phương tiện truyền thông sinh động, hiện đại... khiến thực trạng sân khấu chèo cũ kỹ, lạc hậu sẽ càng làm cho các hoạt động sáng tạo sân khấu chèo khó khăn hơn vì không có khán giả.

Kinh phí nhà hát hạn hẹp nên không có điều kiện tập huấn nâng cao nghiệp vụ và trau dồi kiến thức chính trị, xã hội. Báo động nguy cơ "nghiệp dư hoá" sân khấu, chèo vắng người xem, diễn ít, lương thấp, thu nhập kém nên diễn viên không có điều kiện tồn tại để yêu nghề...

Đời sống nghệ sỹ đang gặp nhiều khó khăn, nhất là các ngành nghệ thuật chèo truyền thống.

Nguyên nhân của những bất cập trong lĩnh vực này, theo thực tế, một phần do các chính sách chung của Nhà nước, như mức đầu tư, chính sách tuyển dụng, chế độ đãi ngộ... chưa phù hợp. Ngành văn hoá cũng có phần trách nhiệm trong việc thể chế hoá các văn bản pháp quy của Nhà nước liên quan lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn, chưa quyết liệt thúc đẩy việc xây dựng các văn bản pháp quy cho lĩnh vực này, và không chú ý vận dụng các quy định của Nhà nước để tạo điều kiện thuận lợi cho các nghệ sỹ. Nghệ thuật biểu diễn có tính đặc thù, hơn ai hết, ngành văn hoá phải thấy được và trình bày cho Quốc hội, cho Chính phủ thấy để có những thay đổi.

Tiểu kết

Nghiên cứu công tác quản lý hoạt động biểu diễn tại Nhà hát Chèo Bắc Giang trong giai đoạn hiện nay, trong luận văn tiến hành tìm hiểu thực trạng quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát từ những ngày đầu thành lập đến nay tập trung vào các nội dung chính sau: bộ máy, cơ chế quản lý và quá trình xây dựng đội ngũ nghệ sỹ, quản lý các hoạt động biểu diễn và quản lý cơ sở vật chất tài chính của nhà hát.

Trên cơ sở tìm hiểu và phân tích thực trạng quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang trong giai đoạn hiện nay, xác định và lý giải được những nguyên nhân của mặt tích cực và hạn chế còn tồn tại của công tác quản lý hoạt động biểu diễn, luận văn sẽ đưa ra những quan điểm về định hướng và giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả quản lý về lĩnh vực quản lý hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang trong thời gian tới.

Chương 3

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN TẠI NHÀ HÁT CHÈO TỈNH BẮC GIANG HIỆN NAY

3.1. Môi trường xã hội của hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện nay

Hội nhập quốc tế là một quy luật tất yếu khách quan hôm nay. Nó đã và đang tác động mạnh mẽ đến kinh tế, chính trị, văn hoá, xã hội của Việt Nam. Đây là một quá trình, tác động qua lại lẫn nhau giữa các khu vực, các quốc gia, các dân tộc trên toàn thế giới. Từ đó sẽ tạo ra cơ hội cho: mỗi quốc gia có thể phát triển và cũng tạo ra nguy cơ đánh mất bản sắc văn hoá dân tộc của bất kỳ một quốc gia nào. Mặt khác, hiện nay cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang tác động tới tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Tất cả các hoạt động sản xuất vật chất và

tinh thần của con người đều bị chi phối mạnh mẽ. Vì lẽ đó, văn hoá nghệ thuật nói chung, Chèo Bắc Giang nói riêng cũng không nằm ngoài sự tác động đó.

Vì vậy, ngoài những loại hình nghệ thuật biểu diễn truyền thống với các giá trị văn hoá đã được định hình của mỗi quốc gia, dân tộc sẽ có thêm những loại hình nghệ thuật mới từ bên ngoài thâm nhập vào. Để giữ được bản sắc văn hoá dân tộc trên mọi phương diện của đời sống xã hội nói chung và trong lĩnh vực hoạt động biểu diễn Chèo Bắc Giang nói riêng, thì việc nhìn nhận quá trình đó phải được nghiên cứu kỹ càng.

3.2. Định hướng phát triển của Đảng, Nhà nước đối với Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện nay

3.2.1. Xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc

Như chúng ta đã đề cập ở hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Đảng Trung ương (khóa VIII) tháng 7 năm 1998, đã ra Nghị quyết chuyên đề về: "Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc", ở đó đã xác định những quan điểm cơ bản là: Văn hóa không phải là kết quả thụ động, yếu tố đứng bên ngoài, bên cạnh hoặc đi sau kinh tế, phụ thuộc hoàn toàn vào trình độ phát triển kinh tế mà văn hóa vừa là mục tiêu, vừa động lực thúc đẩy kinh tế. "Văn hóa thấm sâu vào toàn bộ đời sống và hoạt động xã hội, vào từng người, từng gia đình, từng tập thể và cộng đồng, từng địa bàn dân cư, vào mọi sinh hoạt và quan hệ con người, tạo ra trên đất nước ta đời sống tinh thần cao đẹp". Đảng quan niệm văn hóa là sự nghiệp của toàn dân, trong đó đội ngũ trí thức giữ vai trò quan trọng. Đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ gắn bó với nhân dân, giữ vai trò quan trọng, là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp xây dựng và phát triển văn hóa.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng trong hơn 21 năm đổi mới, lĩnh vực văn hóa nghệ thuật đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, quan trọng. Đường lối văn hoá văn nghệ của Đảng với những nội dung trên phải trở thành định hướng, kim chỉ nam cho mọi giải pháp phát triển của Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện nay và Nhà hát Chèo Bắc Giang phải có những giải pháp cho quản lý biểu diễn nghệ thuật của mình trên cơ sở định hướng của Đảng.

3.2.2. Xây dựng nền văn hóa nghệ thuật theo định hướng xã hội chủ nghĩa

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội năm 1991 của Đảng xác định một trong sáu đặc trưng của xã hội chủ nghĩa mà nhân dân ta xây dựng là: Có nền văn hóa nghệ thuật tiên tiến, đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc. Tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa nghệ thuật làm cho thế giới quan

Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh giữ vị trí, vai trò chỉ đạo trong đời sống tinh thần xã hội. Đồng thời, kế thừa và phát huy những truyền thống văn hóa nghệ thuật tốt đẹp của các dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nghệ thuật nhân loại, xây dựng một xã hội dân chủ, văn minh vì lợi ích chân chính và phẩm giá con người; chống tư tưởng, văn hóa phản tiến bộ, trái với truyền thống tốt đẹp của dân tộc, trái với phương hướng đi lên chủ nghĩa xã hội.

Bằng nguyên tắc tính dân tộc, tính đại chúng, tính khoa học, Đảng đã chỉ rõ những định hướng về xây dựng nền văn hóa nghệ thuật mới gồm: Tạo ra đời sống tinh thần cao đẹp, phong phú, đa dạng, có nội dung nhân đạo, dân chủ, tiến bộ. Phát huy vai trò văn học nghệ thuật trong nuôi dưỡng, nâng cao tâm hồn Việt Nam; khẳng định và biểu dương những giá trị chân chính, bồi dưỡng cái chân, thiện, mỹ theo quan điểm tiến bộ; đấu tranh phê phán những cái phản văn hóa, lỗi thời, thấp kém; bảo đảm quyền được thông tin, quyền tự do sáng tạo của công dân; phát triển các phương tiện thông tin đại chúng, thông tin đa dạng, nhiều chiều, kịp thời, chân thực và bổ ích. Những nguyên tắc này đòi hỏi Nhà hát Chèo Bắc Giang phải tuân theo khuynh hướng XHCN trong sáng tạo của mình, trong mọi giải pháp phát triển của mình, trong cơ chế thị trường hội nhập quốc tế hiện nay. Đi chệch hướng đó sẽ không có Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện đại.

3.2.3. Xây dựng đơn vị Sự nghiệp công lập hoạt động theo cơ chế tự chủ

Thực hiện chủ trương xã hội hóa các hoạt động văn hóa văn nghệ của Đảng, Chính phủ đã ban hành hai nghị quyết: Nghị quyết 90/NQ-CP ngày 21/8/1997 và Nghị quyết 05/2005/NQ-CP. Trong hai Nghị quyết này, Chính phủ đã xác định mục đích yêu cầu, quan điểm chỉ đạo và các định hướng thực hiện và đẩy mạnh xã hội hóa các hoạt động giáo dục, y tế, văn hóa, thể dục thể thao. Năm 1999, Chính phủ đã ban hành Nghị định 73/1999/NĐ-CP và năm 2008 ban hành Nghị định 69/2008/NĐ-CP, Nghị định 16/2015/NĐ-CP quy định cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập nhằm thể chế hóa chủ trương của Đảng thành các cơ chế, chính sách khuyến khích xã hội hóa các hoạt động trong một số lĩnh vực trong đó có lĩnh vực văn hóa nghệ thuật. Trong 3 nghị định này Chính phủ đã xác định các nguyên tắc thực hiện chính sách xã hội hóa, ban hành các chính sách khuyến khích cụ thể như: chính sách cho thuê, xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật, chính sách giao đất, cho thuê đất, chính sách về thuế, phí, lệ phí, chính sách tín dụng, chính sách bảo hiểm, khen tặng danh hiệu, chính sách quản lý tài chính xác định trách nhiệm cơ quan quản lý Nhà nước các cấp thực hiện xã hội hóa các hoạt động văn hóa nghệ thuật. Chính phủ đã giao cho Bộ Văn hóa Thông tin nay là Bộ VH,TT&DL căn cứ vào mục tiêu, nhiệm vụ,

nguyên tắc, quan điểm chỉ đạo và định hướng xã hội hóa, xây dựng, hoàn thiện và phê duyệt các đề án xã hội hóa các hoạt động văn hóa nghệ thuật. Chính phủ cũng đã giao cho ủy ban nhân dân các tỉnh, thành trong phạm vi thẩm quyền của mình tổ chức thực hiện xã hội hóa các hoạt động văn hóa văn nghệ trên địa bàn của mình.

Xã hội hóa các hoạt động văn hóa nghệ thuật là một chủ trương lớn của Đảng. Nhà hát Chèo Bắc Giang trong phát triển của mình không thể không tiến hành xã hội hoá và cần phải có giải pháp để khắc phục những hạn chế của xã hội hoá tác động văn hoá nghệ thuật nhiều năm qua.

3.3. Những nhóm giải pháp

3.3.1. Nhóm giải pháp thuộc về Nhà nước

Nhà nước cần ban hành những văn bản quy phạm pháp luật về hoạt động biểu diễn nghệ thuật thật cụ thể, phù hợp và kịp thời hơn nữa với sự phát triển nhanh mạnh của hoạt động này trong giai đoạn hiện nay, nhằm nâng cao đời sống cơ sở tạo môi trường thuận lợi cho nghệ thuật biểu diễn chuyên nghiệp hoạt động, nuôi dưỡng và bổ sung nguồn lực cho nghệ thuật biểu diễn nói chung và cho chèo Bắc Giang nói riêng.

Nhà nước cần rà soát, hoàn thiện hệ thống văn bản pháp luật về nghệ thuật biểu diễn phù hợp với sự phát triển của xã hội, khuyến khích tiềm năng sáng tạo của nghệ sĩ hôm nay.

Nhà nước cần xây dựng cơ chế khuyến khích huy động vốn từ các thành phần kinh tế trong nước và quốc tế, các nguồn tài trợ hợp pháp, các tổ chức, cá nhân; đóng góp kinh phí đầu tư xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật và đào tạo nguồn nhân lực nghệ thuật biểu diễn; bố trí đất đai, mặt bằng có quy mô phù hợp để xây dựng hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật; tăng cường tự chủ hoạt động của Nhà hát Chèo Bắc Giang.

Nhà nước cần xây dựng cơ chế phối hợp giữa cơ quan, đơn vị nghệ thuật biểu diễn với các cơ quan báo chí ở Trung ương và địa phương trong việc tổ chức, sản xuất, phát sóng, phổ biến các tác phẩm và các chương trình nghệ thuật của Nhà hát Chèo Bắc Giang.

Nhà nước cần xây dựng các chính sách sưu tầm, phục hồi và phát huy các loại hình nghệ thuật truyền thống có nguy cơ mai một, thất truyền; khuyến khích, vinh danh và động viên các nghệ nhân trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn ở tỉnh Bắc Giang.

UBND tỉnh Bắc Giang cần chuẩn bị đề án kế hoạch chuyển Nhà hát Chèo Bắc Giang từ chỗ là đơn vị hoạt động sự nghiệp có thu sang thành đơn vị sự nghiệp hoạt động theo phương thức tự chủ, tự chịu trách nhiệm, thực hiện hạch toán thu - chi không vì lợi nhuận - không

để cho nhà nước phải bao cấp, để Nhà hát Chèo Bắc Giang thực hiện sớm chủ trương này.

3.3.2. Nhóm giải pháp thuộc về Nhà hát Chèo Bắc Giang

3.3.2.1. Giải pháp về nhận thức

- *Nhận thức về phục vụ chính trị trong biểu diễn nghệ thuật*

Nói về mối quan hệ giữa chính trị và nghệ thuật, tức là nói đến vai trò của người quản lý nghệ thuật và người nghệ sĩ sáng tạo trong cuộc đấu tranh giai cấp đang diễn ra hôm nay, để từ đó chúng ta cùng nâng cao tính quản lý, tính giai cấp và tính nghệ thuật trong mỗi tác phẩm, làm cho sân khấu mang những giá trị thẩm mỹ xã hội kỳ diệu hơn.

Xuất phát từ đó Ban Giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang cần cởi mở, thông thoáng hơn trong quan niệm về BDNT phục vụ chính trị. Có nghĩa là quan niệm khác hơn, đúng hơn: BDNT chào mừng những ngày lễ lớn của quốc gia, những sự kiện trọng đại của tỉnh Bắc Giang bằng những tác phẩm chèo có giá trị cao về tư tưởng và thẩm mỹ nghệ thuật "góp phần xây dựng con người Việt Nam về trí tuệ, có bản lĩnh vững vàng ngang tầm sự nghiệp đổi mới vì dân giàu, nước mạnh xã hội công bằng, dân chủ văn minh".

- *Nhận thức về nghệ thuật Chèo và hàng hóa*

Chèo không phải là *hàng hóa*, dù là hàng hóa đặc biệt. Vì nó không thể tính được *giá trị* và *giá trị sử dụng* của hình tượng nghệ thuật tổng hợp trong cả nội dung lẫn hình thức tác phẩm; không thể tuân theo những quy luật *cung - cầu cạnh tranh* theo quy luật của hàng hóa trong thị trường, không thể xác định được giá cả trong từng tiết mục, chương trình, tác phẩm biểu diễn trước khán giả. (Thực tiễn của hoạt động sân khấu thế giới là từ cổ đại Hy Lạp đến sechsPia thời Phục hưng, Moolic thời Cổ điển và thời nghệ thuật Cải Lương Việt Nam trước Cách Mạng tháng 8 hay các đơn vị Kịch Xã hội hóa ở Thành Phố Hồ Chí Minh hôm nay đã chứng minh rõ chân lý này).

Chèo là sản phẩm tinh thần được sáng tạo trong quá trình hoạt động của nghệ sĩ nhằm vươn tới đỉnh cao giá trị Chân - Thiện - Mỹ. Nó là toàn bộ thế giới tinh thần của con người và xã hội. Nên nó có những quy luật của giá trị, của cung cầu, của cạnh tranh, phù hợp với thế giới tinh thần của xã hội.

Xuất phát từ đó, Ban Giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang cần nhận thức mới rằng: Chèo không bao giờ trở thành hàng hóa, trở thành thương mại và mang hy vọng làm giàu theo công thức T -T'. Do đó, Chèo Bắc Giang sắp tới, không thể và không nên biến thành "hàng hóa", "thương mại", "làm kinh tế" vì chức năng của nó là "nền tảng tinh thần xã hội và động lực thúc đẩy kinh tế xã hội" mà thôi.

- *Nhận thức về Xã hội hóa nghệ thuật Chèo*

Xuất phát từ xã hội có nhiều thành phần kinh tế, nên nội dung Xã hội hóa nghệ thuật Chèo trong cơ chế thị trường theo định hướng XHCN đã được chuyên hóa phù hợp, để Xã hội hóa Chèo được đa dạng hóa các nguồn đầu tư, được phong phú thêm những hình thức trách nhiệm xã hội đối với sự nghiệp phát triển Chèo ở Bắc Giang.

Xã hội hóa Chèo trong cơ chế thị trường theo định hướng XHCN (không phải là hoạt động tư nhân) đã trở thành một trong những nguyên tắc quản lý xã hội của Bắc Giang. Do đó, Nhà hát Chèo Bắc Giang không có hoạt động Xã hội hóa của mình trong cơ chế thị trường, thì sẽ khó tồn tại mạnh khỏe. Ban Giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang cần nhận thức rằng: Nhà hát Chèo chuyên nghiệp của Bắc Giang, không thể tách rời bao cấp và không thể thiếu những hoạt động mang tính Xã hội hóa.

3.3.2.2. Giải pháp quản lý theo mô hình mới

Mô hình quản lý mới ở Nhà hát Chèo Bắc Giang là mô hình theo kiểu công ty Chèo Bắc Giang.

Công ty này có khung là Ban giám đốc và một số cán bộ phòng ban, đoàn nghệ thuật chèo được UBND tỉnh tuyển chọn theo kiểu “bảo vệ đề án” bằng bỏ phiếu tín nhiệm. Biên chế, hưởng lương để thực hiện đề án đó trong thời hạn 5-10 năm, nếu không thực hiện được đề án mà mình bảo vệ thì phải nghỉ và đền kinh phí trả UBND tỉnh.

Các nghệ sĩ của công ty Chèo Bắc Giang sẽ xóa bỏ chế độ biên chế và thay bằng chính sách hợp đồng theo thời hạn dài ngắn khác nhau do công việc của mỗi người khác nhau. Chính sách hợp đồng theo chế độ lương cao và được thỏa thuận giữa Công ty với nghệ sĩ. Ai sai phạm hợp đồng sẽ phải bồi thường. Ngoài hợp đồng chính của mình, nghệ sĩ có thể có nhiều hợp đồng khác với nhiều công việc khác ở Công ty hay ở nơi khác (truyền thanh, truyền hình, điện ảnh...). Bằng chính hợp đồng mà công ty sẽ có nghệ sĩ tài năng đến từ Bắc Giang, từ các tỉnh khác, gồm cả diễn viên, tác giả, đạo diễn, họa sĩ... Tạo thành một công ty nghệ thuật Chèo Bắc Giang sẽ có toàn ngôi sao, có danh, tài giỏi, làm theo năng lực, hưởng theo hiệu quả, hấp dẫn đồng nghiệp và khán giả, làm cho cuộc sống sáng tạo được công bằng, văn minh, thủ tiêu thói quen “dựa dẫm”, “bình quân chủ nghĩa” của cơ chế cũ.

Ưu điểm của mô hình Công ty chèo Bắc Giang này là:

- Giảm đầu mối quản lý.
- Giảm biên chế cán bộ, công nhân viên, nghệ sĩ.
- Sử dụng được tổng lực nghệ sĩ nhiều tuổi chưa nghỉ hưu và đã nghỉ hưu.

- Quản lý tổng thể của Công ty: Tác giả - dàn dựng - biểu diễn - khán giả (quy trình thống nhất biện chứng của loại hình Chèo).

- Đào tạo toàn diện: Tác giả, đạo diễn, diễn viên, nhạc công, họa sĩ, khán giả cho mình trong kế hoạch khoa học cụ thể.

- Có nghiên cứu, sáng tác, dàn dựng, biểu diễn, thử nghiệm.

- Có kế hoạch Xã hội hóa toàn diện, bao cấp, doanh thu, các nguồn tài trợ.

- Nâng tầm quản lý, tầm hoạt động, tầm sáng tạo, hội tụ nhiều nghệ sĩ tài năng của cả nước. Theo cơ chế tự chủ của Đảng Nhà nước quy định.

- Nâng cao trách nhiệm nghệ sĩ, trách nhiệm, công dân trong sáng tạo nhiều tác phẩm Chèo, tránh được các hiện tượng tiêu cực, phi văn hóa, thiếu thuần phong mỹ tục, đồi trụy trong Chèo.

3.3.2.3. Giải pháp về hình thức mới cho Chèo

Như chúng ta đã biết, Chèo luôn luôn đòi hỏi người nghệ sĩ biểu diễn phải sáng tạo mới: Mỗi tác phẩm, mỗi lần biểu diễn, mỗi lần sáng tác đều không được lặp lại chính mình và phải thể hiện hay hơn lần trước. Đó là quy luật tồn tại và phát triển của Chèo, là cái tất nhiên, bình thường vốn có của Chèo. Nhưng, hiện thực cuộc sống quyết định thay đổi hình thức sáng tạo của Chèo. Hiện thực luôn luôn vận động. Mối quan hệ thẩm mỹ của con người đối với hiện thực cũng không ngừng phát triển, đổi mới. Do đó, những nguyên tắc kết cấu nội dung thẩm mỹ trong nghệ thuật chèo cũng phải phát triển biến đổi theo – tức là thể tài của Chèo cũng phải biến đổi theo.

3.3.2.4. Giải pháp về đào tạo khán giả

Chèo thuộc về khán giả, là tiếng nói chân thực với giá trị hữu ích nhất cho khán giả. Nó là “tấm gương phản chiếu cuộc đời” là “công cụ để khám phá, để hiểu biết, để sáng tạo hiện thực xã hội”. Chèo là một trong những hình thái cao nhất của quan hệ thẩm mỹ của con người đối với hiện thực. Mối quan hệ thẩm mỹ đó trong Chèo là mối quan hệ biện chứng giữa quan hệ thẩm mỹ của khán giả với quan hệ thẩm mỹ của nghệ sĩ đối với hiện thực, trên cơ sở một lý tưởng thẩm mỹ của giai cấp, một dân tộc, một thời đại nhất định.

Để Chèo Bắc Giang làm cho khán giả lớn lên và lớn hơn bản thân mình vốn có, thì các nhà quản lý Chèo Bắc Giang phải đào tạo khán giả, phải giúp trình độ cảm thụ thẩm mỹ của khán giả ngang tầm nghệ sĩ, ngang tầm thời đại, để khán giả tự có thể đánh giá, cảm nhận chân giá trị thẩm mỹ của Chèo Bắc Giang một cách toàn diện, đúng đắn. Vì, khán giả nào thì Chèo sẽ như thế và ngược lại Chèo như thế thì khán giả như vậy. Đó là mối quan hệ biện chứng thuận chiều và nhà quản lý

Chèo Bắc Giang không thể không quan tâm tới sự nghiệp đào tạo khán giả, nhất là khán giả trẻ, cho Chèo của mình.

3.3.2.5. *Giải pháp về Nâng cao chất lượng sân khấu Chèo chuyên nghiệp*

Trước hết, chất lượng sân khấu, là vấn đề phải đặt lên hàng đầu bởi bất cứ loại hình sân khấu nào, truyền thống hay hiện đại, muốn được sự quan tâm chú ý của dân chúng, muốn thu hút đông đảo khán giả và muốn tồn tại bền vững, thì điều quan trọng trước hết là sân khấu đó phải đáp ứng được các yêu cầu về nội dung, hình thức thẩm mỹ, truyền tải được những thông điệp của cuộc sống, thoả mãn phần nào những khát vọng của dân chúng.

Tiểu kết

Giải pháp quản lý hoạt động biểu diễn tại Nhà hát Chèo Bắc Giang hiện nay trong thời gian tới gồm có 3 vấn đề:

Trước tiên, luận văn trình bày về những nhân tố tác động đến Nhà hát Chèo Bắc Giang trong thời gian tới, định hướng, mục tiêu, những thuận lợi và khó khăn.

Từ những định hướng chung của Đảng, căn cứ vào thực tế, thực trạng và xu thế phát triển hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang. Giữ vững và nâng cao chất lượng hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo để xứng danh là nhà hát đạt huân chương hạng Nhì và hạng Ba vì sự nghiệp đổi mới phương thức hoạt động của Nhà hát Chèo theo hướng cung ứng dịch vụ công cộng. Giải pháp nâng cao chất lượng quản lý hoạt động biểu diễn Chèo ở Bắc Giang, học viên đã đưa ra hai nhóm: Nhà nước và Nhà hát.

Đối với nhà nước thì cần có Luật Sân Khấu, lộ trình cho Sân Khấu tự chủ, Sân Khấu Xã hội hóa...

Còn đối với Nhà hát cần thực hiện những giải pháp: Nhận thức, mô hình quản lý, hình thức Chèo mới, đào tạo khán giả và nâng cao chất lượng Chèo Bắc Giang.

KẾT LUẬN

Với vị thế là một Nhà hát Chèo chuyên nghiệp công lập duy nhất của tỉnh Bắc Giang, điều đó đòi hỏi các cấp Ủy Đảng, chính quyền, ngành nghệ thuật biểu diễn, ban giám đốc nhà hát, các nghệ sỹ nỗ lực hoàn thiện trong công tác quản lý của mình. Hy vọng rằng hoạt động biểu diễn của Nhà hát Chèo Bắc Giang sẽ đi vào ổn định, vững mạnh, đảm bảo chất lượng và số lượng các buổi biểu diễn nghệ thuật để phục vụ công chúng cũng như đảm bảo đời sống các cán bộ nghệ sỹ của nhà hát góp phần phát triển kinh tế xã hội chung của cả nước trên con đường hội nhập quốc tế.

Trong sự nghiệp xây dựng và phát triển của mình, Nhà hát Chèo Bắc Giang chính là nơi hội tụ của hàng trăm cán bộ, nghệ sỹ. Lực lượng

chủ yếu là các nghệ sĩ thuộc hai tỉnh Bắc Giang và Bắc Ninh. Họ là những con người tài năng về nghệ thuật, có lòng say mê nghề nghiệp và luôn khát khao được cống hiến. Ngay từ những ngày đầu thành lập, các cán bộ quản lý, chỉ đạo nghệ thuật, đến các thế hệ nghệ sĩ đã ý thức xây dựng cho đơn vị mình.

Nhằm thực hiện tốt và hoàn chỉnh nghệ thuật của đơn vị, Nhà hát đã tiến hành củng cố, hoàn thiện và sử dụng hợp lý và hiệu quả bộ máy tổ chức hành chính. Nhà hát chú trọng công tác đào tạo nâng cao trình độ chuyên môn, đặc biệt ưu tiên các nghệ sĩ trẻ có tài năng thực sự, không ngừng nâng cao chất lượng nghệ thuật của các tiết mục biểu diễn.

Hiện nay, Nhà hát Chèo Bắc Giang luôn được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của UBND tỉnh, Sở VH-TT&DL, sự phối hợp của các ban, ngành hữu quan, các huyện, thành phố trong quá trình tổ chức triển khai thực hiện chức năng, nhiệm vụ chuyên môn của đơn vị. Tuy nhiên, do sự tác động của đời sống xã hội, sân khấu việt nam, đặc biệt là sân khấu truyền thống đang gặp rất nhiều khó khăn. thời kỳ công nghệ số giúp khán giả được hưởng thụ nhiều loại hình nghệ thuật mang tính giải trí hiện đại. Khán giả đang thờ ơ với sân khấu truyền thống. Nhà hát gặp khó khăn rất lớn trong việc tìm kiếm điểm diễn, đặc biệt là biểu diễn doanh thu ở thời điểm hiện tại. Bên cạnh đó, các trang thiết bị, các phương tiện phục vụ công tác biểu diễn (xe, âm thanh, ánh sáng) lạc hậu, cũ nát, hư hỏng...

Trước những khó khăn trên thực tế để Nhà hát Chèo Bắc Giang có thể hoàn thành tốt việc Xây dựng nghệ thuật của đơn vị, tác giả luận văn đã đề ra những giải pháp cần thiết từ Nhà nước và từ Nhà hát, hy vọng rằng Ban giám đốc Nhà hát Chèo Bắc Giang tham khảo những giải pháp cho nghệ thuật Chèo Bắc Giang phát triển phù hợp với cơ chế thị trường, định hướng XHCN, hội nhập quốc tế hôm nay không hề dễ dàng. Luận văn đã mang khát vọng và tình yêu của tác giả với nghệ thuật Chèo Bắc Giang mà thôi.